

Snoezelen

Historie

- První zmínka 1966 v USA „Kavárna smyslů“ (multisensory-room)
- 70. léta navazují na tuto ideu v Holandsku v ústavu Haarendael
- 1986 v Holandsku vydána kniha *Snoezelen a jiný svět* (Ad Verhauel)
- 1998 v Německu založena Mezinárodní organizace sdružující odborníky a přátelé snoezelenu (International Snoezelen Association – ISNA)
- 90. léta v ČR se začíná využívat tohoto konceptu

Definice snoezelenu

- *„Snoezelen vytváří pocit pohody, uvolnění, přivádí lidi do klidu, ale také je aktivizuje, stimuluje a probouzí zájem, řídí a srovnává podněty, vyvolává vzpomínky, organizuje rozvoj člověka,, odbourává strach a přináší pocit jistoty, vede člověka, navozuje a podporuje vztahy, přináší radost.“*

dle ISNA

Snoezelen

- Vzniká spojením slov „snuffelen“ (čichat) a „doezelen“ (dřít)
- Speciálně vybavená místnost k podněcování a dráždění smyslů (sluch, zrak, čich, hmat a chuť)
- Místnost speciálně upravená, opticky i akusticky izolovaná

Cílová skupina

- *Především jedinci s těžší formou postižení*
- *Jedinci, kteří tráví většinu času na pokoji*
- Tělesné, smyslové, mentální a kombinované postižení
- Duševní poruchy, psychózy
- Neurotické poruchy, Parkinsonova, Alzheimerova n.
- Demence
- Poruchy chování
- Syndrom ADHD, ADD

Snoezelen jako náplň prožívání času

- Prostředí, kde se setkává postižený sám se sebou
- Prostředí, které nezaměstnává smysly komplexně – člověk se soustředí jen na jeden podnět př. hmat
- Nabídka podnětů umožňuje prožívání pocitů libých, příjemných a zároveň přináší novou zkušenost
- Zásadou je ponechat klientovi co největší volnost ve výběru činností

Snoezelen jako prostředek uvolnění

- Základním cílem pobytu ve snoezelenu je uvolnění
- Zásada snoezelenu: „nic se nemusí, všechno je povoleno“
- Doprovod klienta „pouze“ doprovází
- Volné nakládání s materiály

Pomůcky ve snoezelenu

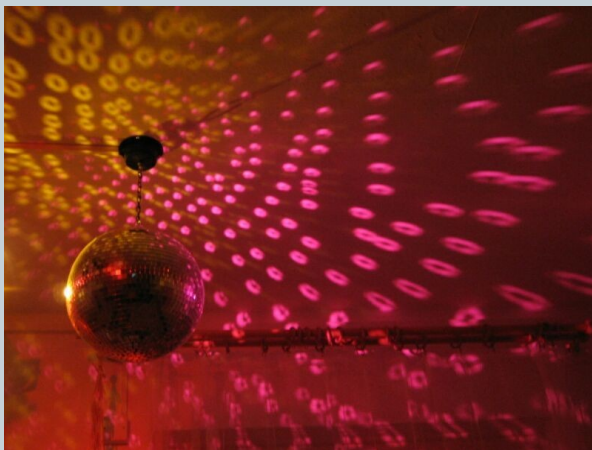
- Zabudované vodní lůžko - tlak těla se rovnoměrně rozloží, páteř automaticky zaujímá přirozené držení, krev může volně cirkulovat
 - lůžko bývá vyhřívané na 25 – 30 °C
- Velké zrcadlo – napodobování, sebepozorování
- Stimulace zraku - světelné efekty, UV zářivky, bodová světla, světelné válce, světelné koule
- Zvukové vjemy - aparatura

Pomůcky ve snoezelenu

- Čichové vjemy – flakony s parfémy, mýdla
- Chuťové – mísy s jídlem různých chutí (slané, sladké, kyselé)
- Hmatové – koryto se štěrkem - pískem, umyvadlo s pěnou, plyšová zvířátka, vlněné koberce...
- Trampolína

Pomůcky ve snoezelenu

Světelná koule

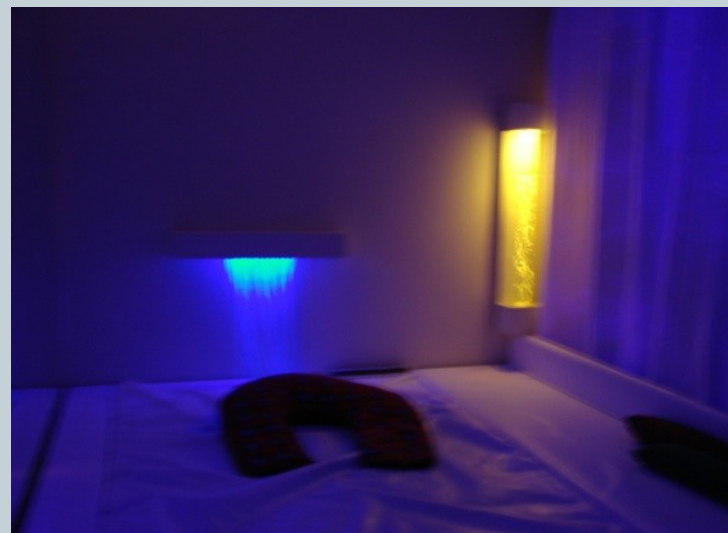

Světelná výbojová koule

Světelný válec

Pomůcky ve snoezelenu

Podstata soezelenu - shrnutí

- Umožnění hlubokých, diferenciovaných a izolovaných pocitů a vjemů
- Uvědomění si vlastního těla a smyslových zážitků
- Vše probíhá ve stavu relaxace, v příjemné poloze
- Poskytují se strukturované podněty, ze kterých si jedinec sám vybere
- Dobrovolnost
- Zdůrazněna hodnota volného času a zotavení
- Udržuje mezilidský kontakt s dítětem, osobou s těžkým postižením

Cíle práce ve Snoezelenu záleží vždy na:

- **Klientele** – stáří, průměrný počet osob, jejich mobilita, omezení
- **Potřebách klientů** (také zohledňování osobních vyjádření a potřeb lidí, kterých se bude místnost týkat)
- **Představách personálu**, terapeutů a všech, kteří se budou na práci podílet (místnost s cílem relaxace, komunikace, socializace, muzikoterapie, stimulace smyslů, zvyšování pozornosti, atd.)
- **Podmínkách samotné místnosti** a výchozího prostředí (velikost, vhodnost, zaměření atd.)

Zaměření koncepce Snoezelen

- Snoezelen jako terapie
- Snoezelen jako podpora edukačního procesu
- Snoezelen jako volnočasová aktivita

Snoezelen jako terapie

- Vychází z psychoterapie a speciálních pedagogických terapií
- Terapie musí obsahovat jasný cíl, předem naplánovanou organizaci, podmínky, postup a fáze
- Terapie musí vycházet z komplexní diagnostiky a musí být průběžně hodnocena a sledována
- Vždy musí následovat zpětná vazba a evaluace
- Doporučuje se využívat terapeutických metod a prvků různých terapií

Snoezelen jako podpora edukačního procesu

Specifika jen v ČR!!!!!!

- Prostředek uvolnění a podpora soustředění
- Podpora seberealizace
- Snížení agresivního a autoagresivního chování
- Podpora vnímání
- Rozvoj komunikace
- Socializace a resocializace
- „Neutrální půda“ (nejen pro děti)

Snoezelen jako volnočasová aktivita

- Zvláště pro osoby s těžkým a souběžným postižením více vadami (také pro seniory)
- Dva protipóly: relaxace a aktivace (vyvolaná pasivně samotným prostředím – nemotivovaná pouze průvodcem)
- Pro uživatele je volnočasový Snoezelen „zaměstnáním“ (doporučujeme svobodnou volbu činností, dostatek času a prostoru, zdůrazňujeme osobní prožitek!!)

Literatura

- ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. Praha: Portál, 2000. 184 s. ISBN 80-7178-506-7
- VALENTA, M; MÜLLER, O. *Mentální retardace*. Praha: Parta, 2007. 3. doplněné a upravené vydání. 386 s. ISBN 978-80-7320-099_2
- FILATOVÁ, R., JANKU, K. *Snoezelen*. Ostrava:2010. ISBN 978-80-260-0115-7.
- FILATOVÁ, R., SNOEZELLEN-MSE. Ostrava: Kleinwächter Josef, 2014. ISBN 978-80-905419-3-1.
- www.dobromysl.cz
- www.deaf-ostrava.cz